

Vint anys d'un congrés encara necessari

El vintè aniversari de la celebració del Congrés de Cultura Catalana ha servit de pretext per a fer una revisió de l'evolució, durant les dues darreres dècades, i també de les perspectives de 24 àmbits del panorama cultural dels Països Catalans.

La llengua es troba avui en una "situació crítica i en el curs d'aquests vint anys que commemorarem s'han esvaït moltes esperances, i no gratuïtament, sinó motivadament. El balanç dels darrers vint anys és un toc d'atenció que ens adverteix que no anem prou bé". Aquests són els termes contundents que Anton M. Badia i Margarit utilitza en un dels documents de balanç elaborats amb motiu del vintè aniversari de la celebració del Congrés de Cultura Catalana.

Per commemorar el vintè aniversari d'aquell congrés, enguany la Fundació del Congrés de Cultura Catalana ha organitzat una sèrie de jornades que han culminat amb la celebració d'un acte unitari al Palau de Congressos de Montjuïc, el passat 14 de desembre, a Barcelona. L'acte, igual que el de fa vint anys, ha servit per presentar les conclusions a què han arribat els responsables dels 24 àmbits en què s'ha organitzat el Congrés —en aquesta ocasió, un més que els tractats el 1977, ja que enguany s'hi ha afegit el de noves tecnologies.

El 1977, quan es va celebrar el Congrés, era una època de reivindicació i gairebé d'eufòria, en què tot era possible i tot estava per fer. Després de la foscor de la nit franquista, arribava un temps de catarsi política i social que va marcar l'inici de la transició cap a l'actual democràcia.

Les reivindicacions al carrer per fomentar l'ús públic i escolar del català eren nombroses. Sobre

aquesta qüestió, els professionals del dret rebien gran quantitat de consultes. Allò va motivar que la junta del Col·legi d'Advocats de Barcelona aprovés la proposta d'organitzar un congrés sobre la situació de la cultura catalana. Diversos col·legis professionals, entitats ciutadanes, agrupacions populars i personalitats de la cul-

tura donaven suport a la iniciativa.

El Congrés va emprendre el seu camí el 1975 i es va clausurar el novembre de 1977. Prop de dotze mil congressistes van participar en aquelles jornades, que tenien per objectiu elaborar unes conclusions per al futur i poder establir els defectes d'estructura i les llacunes que una situació anormal havia provocat en cada àmbit de la cultura catalana. A banda, calia definir les línies d'actuació que havien de marcar el camí de la normalització cultural en el marc

de llibertat d'una societat catalana democràtica.

La Fundació del Congrés de Cultura Catalana ha volgut commemorar aquesta efemèride organitzant de nou els diversos àmbits que es van discutir ara fa vint anys, amb l'afegit del de les noves tecnologies. Alguns d'aquells àmbits encara tenen absoluta vigència, però d'altres han necessitat una profunda revisió.

En l'àmbit econòmic, s'ha constatat un gran canvi. Segons la ponència presentada per l'analista econòmic Josep Lladós, durant aquests darrers vint anys hi ha hagut una modernització de l'economia, especialment després de d'entrada a la CEE. A més a més, l'economia a deixat d'estar guiada pels paràmetres intervencionistes de l'època. En les conclusions de l'àmbit econòmic, pensant en el futur, es destaca que el punt de referència de l'economia ha de ser més el mercat europeu que l'espanyol. En la ponència de Lladós, es destaca, com un dels principals esculls de l'economia catalana, l'elevada taxa d'atur. A banda, també es remarca que el saldo negatiu dels intercanvis comercials de l'economia catalana, tant amb la Unió Europea com amb d'altres països no comunitaris, posa en evidència que alguns dels sectors econòmics encara no han transformat les seves estructures i estratègies per adaptar-se a la competitivitat derivada de la internacionalització dels mercats.

Discriminació financera. En

Al centre de la pàgina, el cartell del Congrés de Cultura Catalana, del 1977, fet per Joan Miró.

Diversos intel·lectuals i artistes catalans van donar suport a aquelles jornades.

les relacions exteriors de l'economia catalana es remarca el procés discriminatori en l'àmbit del finançament. A banda del dèficit fiscal amb l'estat espanyol, també n'existeix amb Europa. Tot i ser d'una regió comparativament pobre a nivell comunitari, l'economia catalana es veu discriminada per la Unió Europea, que prioritza els ajuts a aquelles regions amb una renda per habitant inferior al 75% de la mitjana europea i a les beneficiades per la política agrària comunitària.

Malgrat tot, el dèficit fiscal més greu és amb l'estat. En aquests vint anys s'ha reduït la diferència entre Catalunya i la resta de l'estat pel que fa a riquesa, però en canvi, continua amb un dèficit fiscal similar al de llavors.

En altres àmbits de treball també s'han reflectit els canvis que hi ha hagut en aquests vint anys. El dels mitjans de comunicació també ha experimentat una forta evolució. Els canvis profunds del món audiovisual són marcats, segons Sergi Shaff, ponent d'aquest àmbit, pel final del monopoli televisiu, la irrupció de les televisions privades, el satèl·lit, la televisió digital i l'aparició de les televisions locals. En aquest punt, la renovació de les recomanacions de fa vint anys aconsella estimular les publicacions en català, propiciar la creació d'una indústria audiovisual catalana, augmentar i equilibrar els ajuts de les institucions públiques.

De fet, aquests criteris són un

punt comú amb els diferents àmbits relacionats amb el que se'n pot anomenar cultura estricta, com el cinema, el teatre o la música. Pel que fa al teatre, Josep A. Codina, el ponent d'aquest àmbit, considera que si bé la situació teatral és bona, no és òptima, ja que falten infraestructures i els ajuts institucionals afavoreixen qui ja té èxit, fet que perjudica els treballs teatrals més innovadors i arriscats. De la mateixa manera, per Josep M. López Llavi, ponent del grup de cinema, explica que després d'aquests vint anys, encara no hi ha una indústria cinematogràfica catalana. En les conclusions d'aquest àmbit s'afirma

que els ajuts de les institucions públiques dels Països Catalans han anat encaminades a la producció, en lloc de planificar una política cinematogràfica que potenciés la creació d'una indústria del sector.

La commemoració del Congrés de Cultura Catalana ha posat de manifest que moltes recomanacions elaborades fa vint anys són avui dia necessàries. Les que han estat substituïdes, en la major part dels casos, han canviat per adaptar-les al context polític i social actual, i no pas perquè s'hagi arribat a una situació de normalitat.

Enric Rimbau

Una de les jornades del Congrés de Cultura Catalana del 1977. Els àmbits de treball del Congrés d'enguany són bàsicament els mateixos amb l'actualització lògica que imposen els vint anys de distància.

Llibre de les meravelles del món

Marco Polo

El Llibre de les meravelles del món és una obra que al llarg dels temps ha estimulat la fantasia dels somiadors i la curiositat de comerciants i aventurers. Per primera vegada, en català, una versió integradora i actual d'aquest llibre legendari.

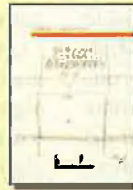

Edicions del Bullent
"Torsimany"

Zona abissal

Robert l'Eixabegó

Zona abissal no és solament un recull apassionat de poesia eròtica, en ocasions massa directament apassionat i explícit, també és una declaració d'amor. Pel cos i per qualsevol derivació que la relació íntima entre dues persones pugui provocar.

Bromera
"Bromera Poesia, 26"

Nimbes

Xosé María Díaz Castro

Escrits al llarg dels anys quaranta i cinquanta, els poemes que componen Nimbos són el recull de tota l'obra que Díaz Castro (Guitiriz, Lugo, 1914-1990) considerà amb la maduresa i l'altura més desitjables.

Trad. de Vicent Berenguer

Denes 10 Editorial
"Poesia", 34